

23.12.2019

Kemikaalivalvontasuunnitelma 2020

1 Tukesin toimivalta

Tukesin kemikaalituotteet-ryhmässä valvotaan 8 eri lain nojalla kemikaaleja koskevan lainsäädännön noudattamista. Valvontaan kuuluvat erilaiset teollisuus- ja kuluttajakemikaalit aineina, seoksina tai esineissä, biosidit, kasvinsuojeluaineet, kosmeettiset valmisteet, vaaralliset aineet sähkö- ja elektroniikkalaitteissa, paristoissa, akuissa ja pakkauksissa, jalometallituotteet, kellot ja korut sekä kemikaalit muissa esineissä.

Iso osa valvonnasta on myös neuvontaa ja ohjausta.

2 Valvonnan järjestäminen

Tukesin kemikaalivalvonta on pistokokeenomaista jälkivalvontaa, jota pyritään toteuttamaan riskiperusteisesti. Biosidi- ja kasvinsuojeluainevalmisteille on lisäksi erillinen ennakkolupamenettely, jossa markkinoille saatettavia valmisteita arvioidaan ja hyväksytään Tukesin biosidi- ja kasvinsuojeluaineryhmissä. Muille kemikaaleille tai esineille ei ole erillistä ennakkohyväksyntää, vaan yritykset ovat vastuussa siitä, että ne selvittävät velvoitteensa ja noudattavat niitä oma-aloitteisesti. Valvontaa tehdään sekä proaktiivisesti eli ennakkoon suunniteltuina projekteina, että reaktiivisesti eli ottamalla Tukesin tietoon tullut asia valvontapaukseksi.

Proaktiivinen valvonta pyritään aina kohdentamaan kunkin sovellettavan lainsäädännön mukaisten riskiperusteisten prioriteettien mukaisesti. Ennakkoon suunnitellut projektit voivat olla joko Tukesin omia hankkeita tai osa kansallista, Pohjoismaista tai EU-laajuista yhteistyötä, jossa valvontaa kohdennetaan yhteisesti sovittulla tavalla tiettyihin lainsäädännön vaatimuksiin ja yritystyyppeihin.

Tukesille tulevat ilmoitukset epäillyistä lainsäädännön vastaisuuksista – muilta viranomaisilta, kilpailevilta yrityksiltä, kuluttajilta, medialta – käsitellään kaikki, mutta mahdollisesta lainsäädännön vastaisuudesta aiheutuva riski vaikuttaa siihen millä keinoilla asiaan reagoidaan. Lähes puolet valvonnasta perustuu reaktiivisesti saatuihin ilmoituksiin.

Tukes viestii valvonnan toteutumisesta myös julkisesti verkkosivuillaan (www.tukes.fi), Tukesin julkisessa markkinavalvontarekisterissä (<http://marek.tukes.fi/>), komission ICSMS-tietokannassa (<https://webgate.ec.europa.eu/icsms/>) sekä erilaisissa some-kanavissa. Vakavaa riskiä aiheuttavista tuotteista teemme ilmoitukset EU:n Safety Gate-järjestelmään (https://ec.europa.eu/consumers/consu-ners_safety/safety_products/rapex/alerts/repository/content/pages/rapex/index_en.htm).

Lisätietoa: kemikaalivalvonta@tukes.fi

3 Vuodelle 2020 suunniteltuja valvontahankkeita

Kosmetiikka

Kosmetiikkavalvonnassa vuonna 2020 jatkamme kuluttajille myytävien hampaidenvalkaisuaineiden valvontaa sekä tarkastamme kosmeettisten valmisteiden mikrobiologista puhtautta.

Korut ja jalometallituotteet sekä muut esineiden kemikaalit

Korujen valvonnassa tarkastamme kadmiumin, lyijyn ja PAH-yhdisteiden pitoisuutta ja nikkelin liukenemista tuotteista sekä yritysten menettelyjä lainsäädännön noudattamisen varmistamisessa. Valvomme jalometallituotteiden leimoja sekä jatkamme nikkelin liukenemista silmälasikehyksistä koskevaa valvontahanketta.

Sähkö- ja elektroniikkalaitteiden vaarallisia aineita valvomme vuonna 2020 esimerkiksi muistitikuista, mustekaseteista ja leluista. Lisäksi tiedotamme heinäkuussa 2019 sovellettavaksi tulleesta RoHS-lainsäädännön muutoksista, jotka koskevat ftalaattien lisäämistä rajoitettujen aineiden listalle ja koko sääntelyn laajentamista kaikkiin sähkövirtaa käyttäviin tuotteisiin.

Kemikaalit

Kemikaalituotteiden valvonnassa osallistumme Euroopan kemikaaliviraston valvontaforumin hankkeeseen (REF-8), jossa valvotaan EU:n REACH-asetuksen ainekohtaisten rajoitusten noudattamista verkkokaupassa myytävissä tuotteissa. Tässä hankkeessa huomioidaan sekä kemikaaleja, esineitä että biosidivalmisteita.

Biosidivalvonnassa tarkastamme eläinten myrkytyksiä vuonna 2019 aiheuttaneiden alfakloraloosivalmisteiden markkinointia.

Metanoli on tullut kielletyksi tuulilasinpesuaineissa 9.5.2019 alkaen, ja varmistamme tämän velvoitteen noudattamista alkuvuodesta 2020 (hankkeen toteutus siirtyi vuodelta 2019).

PFAS-yhdisteille on jo voimassa rajoituksia, ja uusia rajoituksia tulee sovellettavaksi 4.7.2020. Valvomme näiden rajoitusten noudattamista. PFAS-yhdisteet ovat myrkyllisiä, pysyviä ja kertyviä kemikaaleja, joiden vaaroihin on viime aikoina kiinnitetty paljon huomiota.

Kemikaali-ilmoitusten toimittamisessa on otettu käyttöön uusi KemiDigi-järjestelmä (www.kemidigi.fi), ja Tukesissa jatketaan yritysten tekemien kemikaali-ilmoitusten, eli kemikaalien luokitusten ja merkintöjen sekä muiden käyttöturvallisuustiedotteen mukaisten tietojen tarkastamista KemiDigissä.

Teemme myös yhteistarkastuksia Tukesin teollisuusvalvonnan kanssa ja valvomme REACH- ja CLP-asetusten noudattamista teollisuuslaitoksissa.

Kasvinsuojeluaineiden valvonnassa teemme yhteistyötä muiden Pohjoismaiden kanssa valvottavien valmisteiden valinnassa.